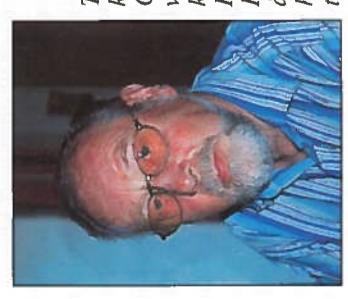

Veteran i velkjent vîgor

De politisk valgte NFF-lederne har i ti nummer av tidsskriftet fortalt om sine ulike erfaringer fra de siste 30 årene av foreningens lange historie. Nå står de fast ansatte generalsekretærerne for tur. NFT presenterer frem til jul hver av de seks generalsekretærerne og deres synspunkter og minner fra den samme perioden. Først ut er cand.pharm. Mathis Gundersveen, som satt i generalsekretærens stol fra 1967 til 1973.

Tekst og foto: Erlend Lønnum

Tidligere apoteker Mathis Gundersveen var generalsekretær i Norges Farmaceutiske Forening i seks år. I dag nyter han pensjonisttilhæren.

sjonerte arbeidsjernet som formann i Norsk Farmasihistorisk Selskap, leder av Pensionerte Apotekeres Forening og lobbyist i den lokale golfklubben. Arbeidskapasiteten og aktiviteten er det med andre ord ingenting å si på. Og ingen blir vel forundret når man hører at han i disse dager ivrer som ambisiøs husbygger på hjemstedet Ski.

Historisk tilbakeblikk

I Norges Farmaceutiske Forening hadde Gundersveen bakgrunn som styremedlem i Oslo krets og medlem av Hovedstyret før han tiltrådte generalsekretærstillingen i 1967. Før han vil fortelle noe fra denne perioden, insisterer han på å trekke frem to personligheter som han mener har betydd mye for foreningen og ham selv: for-

allerede under farmasistudiene på Blindern der han ble valgt til formannsvervet i Studentutvalget. Fra da av ble denne evignsjerrige ringrevnen dratt inn i farmasøytsk foreningsliv en gang for alle.

Alltid noen jern i ilden
Fra Gundersveen avla apotekerkonsern i 1954 til han for to år siden gikk av med pensjon fra apotekerstillingen på Ski apotek, har han kunnet skilte med en rekordlang liste over varierte yrkesvalg, very og gjøremål. Han har vært ansatt som kontrollkjemiker, FN-farmasøy i Gaza, vitenskapelig assistent, generalsekretær og apoteker. Han har sittet som sekretær i Etterutdannelseskomiteen (dagens KFFE), president i Norges Apotekerverning (1981-1987) og visepresident i FIP, bare for å nevne noe. Og ved siden av dette har han hele tiden satt verdifull tid til haugevis av utvalg, styrer og komiteer, ikke minst i NFF og NAF. Selv i dag fungerer det pen-

de to foreningene fulgt samme prosedyre som ellers i arbeidslivet, beretter Gundersveen, som beskriver Petersen som en uovertruffen forhandler og engasjerende taktiker.

– Han lærte meg veldig mye og var medvirkende til min store interesse for fagforeningsarbeid. Å overta etter ham ble som å hoppe etter Wirkola, selv om han ikke hadde hoppet enda på den tiden.

Hektisk foreningsliv

Fremdriften i foreningsarbeidet ble i stor grad prislitt generalsekretærens arbeidskapasitet siden sekretariatet på den tiden bare besto av to kontor-damer foruten ham selv. NFF hadde flere unge farmasøyter i sine rekker, i tillegg til en ikke alltfør god økonomisk ballast. Dessuten fungerte generalsekretären som redaktør for foreningstidsskriftet, som kom ut to ganger i måneden. Først i 1972 ble Vibekle Lem Nordahl NFTs første fast ansatte redaksjonelle medarbeider (15 timers stilling).

– Med såpass begrensede ressurser måtte jeg gjøre alt selv, så det ble mye sakring og liming og et altfor kjedelig tidsskrift egentlig. Det var i det hele tatt foreningsarbeid døgnet rundt med en rekke kretsmøter og mye reising og forut for sin tid.

– Jeg hadde følelsen av å ploye mye land da det å etablere nye stillinger ved sykehusene var en kompleks affære. Arbeids- og ansvarsområden måtte kartlegges og defineres. Ikke sjeldent måtte jeg oppdre som rådgiver for dem som per definisjon skulle være min motpart. Dette ga meg et dobbelt ansvar, sier Gundersveen.

Hjem skal forhandle for apotekene i fremtiden? Skilles respatarene ut i en egen seksjon? Og hva med de farmasøytske kandidatene som blir driftskonsesjonærer? Spørsmålene er mange fra foreningsveteran Mathis Gundersveen nå som en apotekov «full av godord» står for døren. Nøe klart svar har han derimot ikke. – Vi som har gått ut på dato, kan bare sitte på stedlinjen og registrere hva som skjer. Men om jeg får komme med et lite råd, må den være å sørge for å ha en stabil basis for man foretar eventuelle endringer. Derfor er det viktig å beholde dagens system så lenge som mulig.

personlig kontakt i tillegg til alle de andre oppgavene. Derfor ble det med seks slitsomme, men viktige år. NFF-perioden har tross alt vært en vesentlig del av min skolering, så jeg ville ikke vært den foruten.

Utdanning og sykehushufstmarski
Ved siden av de sedvanlige lønnsforhandlinger satte han ført inn krefter i utdanningsspørsmål. Med en fersk reseptarutdanning for hånden var Gundersveen med på å revide og organisere denne. På slutten av 1960-tallet flyttet den raskt voksende utdanningen fra en enkel leilighet til moderne lokaler i drabantbyen Veitvet.

– Vi fikk endelig orden på reseptarstudentenes fasiliteter, blant annet i form av nye laboratorier. Derved fant utdanningen sin egen form på samme måte som distriktskøyskoleordningen, minnes Gundersveen.
En annen revisjon av betydning var myndighetenes skjerpede krav til legemiddelhåndtering i sykehusene. Her engasjerte NFF seg sterkt og bidro til at Norge fikk nye forskrifter for myndighetenes politikk. Til tross for med 1962 ble samtlige lønnsopptimer stilling.

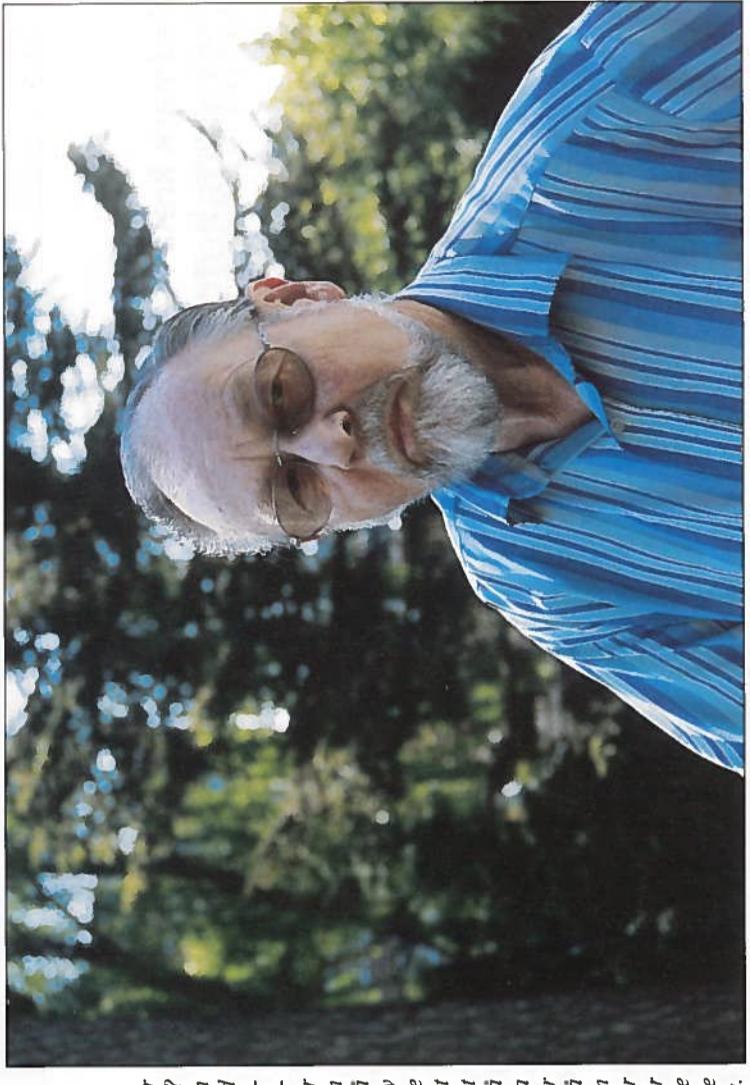
– Med såpass begrensede ressurser måtte jeg gjøre alt selv, så det ble mye sakring og liming og et altfor kjedelig tidsskrift egentlig. Det var i det hele tatt foreningsarbeid døgnet rundt med en rekke kretsmøter og mye reising og forut for sin tid.

– Jeg hadde følelsen av å ploye mye land da det å etablere nye stillinger ved sykehusene var en kompleks affære. Arbeids- og ansvarsområden måtte kartlegges og defineres. Ikke sjeldent måtte jeg oppdre som rådgiver for dem som per definisjon skulle være min motpart. Dette ga meg et dobbelt ansvar, sier Gundersveen.

– Den nye loven består av en rekke overmodne reformer som for lengst burde vært gjennomført. Dels på grunn av departemental sendrekjøhet og dels på grunn av et sterkt ønske blant tjenestemenn i departementene om å få innført en økonomisk markedsliberalisme som et konkurransesegment i legemiddelomsætningen, kom hele dette revisjonsarbeidet til å trekke i langdrag. Hele utviklingen i 90-årene er en eneste klar ansvarsforskrivelse fra myndighetenes side. Konsekvensene er at rent forretningsbaserte enheter blir regelen i fremtidig apotekdrift, og at de kommersielle hensyn seirer på bekostning av kundene. Apotekene må tilpasse seg en strømlinjeformet distribusjon med konkurrans og inntjening for øye. Og i et slikt kommersielt vesen skyves faget lett til side, spår Gundersveen. Han mener det er viktigere enn noen gang at NFF og NAF setter seg sammen for å diskutere fremtiden.

– NFF i dag er ikke bare en yrkesorganisasjon med ansvar for lønnsfordelinger. Utdanning, politikk og internasjonale kontakter er også viktige oppgaver. Dette må for all del ikke forklurides, advarer den tidligere generalsekretæren, og kommer med følgende oppfordring:

– De apotekene som klarer å forene økonomiske hensyn med en faglig profil, vil få kunder på sikt. Men da må det jobbes hardt og målbewist.

– NSF skal ha hovedparten av æren for at norsk sykehushufstmarski har en så solid posisjon som den faktisk har. Derfor er det beklagelig at sykehushufstmarsien har kommet i en slik situasjon at den ikke er i stand til å møte morgendagens hårde konkurranse om attraktiv farmasøytsk arbeidskraft, beklager generalsekretæren.

I samme periode ble Norske Sykehufstmarskers Forening stiftet, med NFF som aktiv fødestjehjelper. – NSF skal ha hovedparten av æren for at norsk sykehushufstmarski har en så solid posisjon som den faktisk har. Derfor er det beklagelig at sykehushufstmarsien har kommet i en slik situasjon at den ikke er i stand til å møte morgendagens hårde konkurranse om attraktiv farmasøytsk arbeidskraft, beklager generalsekretæren.

Nordisk samarbeid
I Gundersveens «regjeringsperiode» ble det videreutviklet et betydelig internasjonalt samarbeid som også NAF etter hvert fulgte opp, delvis etter påtrykk fra NFFs noe yngre generasjon. «NFFs generalsekretær gjennom 30 år», der vi presenterer de seks generalsekretærerne fra 1967 og frem til i dag, starter i NFT 7/2000. I denne utgaven møter vi:

Mathis Gundersveen
Kirsten Bjørhovde
Marit Sigurdsen
Jon Laake
Per Engebretsen
Edvin Alten Aarnes